

Dohoda o vine a treste¹

Prvé poznatky z aplikácie inštitútu dohody o vine a treste

Inštitút dohody o vine a treste patrí k najmladším odklonom v slovenskom trestnom konaní. Súčasťou trestného procesu sa stal od 1. januára 2006, kedy rekodifikáciou trestnoprávných kódexov, konkrétne Trestného poriadku (zákon č. 301/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov), boli vytvorené zákonné predpoklady pre vybavenie trestných vecí dohodou o vine a treste. Tento inštitút je v slovenskej aplikačnej praxi využívaný osem (8) rokov. Od jeho zavedenia uplynula pomerne dlhá doba, počas ktorej bol rekodifikovaný Trestný poriadok menený a dopĺňovaný priamymi či nepriamymi novelami 26- krát.²

Inštitút dohody o vine a treste mal spočiatku nielen svojich zástancov, ale aj kritikov. Postupom času však je možné v odbornej literatúre v rámci odborných diskusií a polemík badať zmenu postoja nejedného odborníka, ktorý priznáva, že počiatočný negatívny postoj vyvolaný obavami z neochoty prokurátorov a súdov meniť zabehnuté stereotypy, sa ukázal ako neopodstatnený.³ Pozitívne ohlasy prezentoval aj JUDr. Samaš, ktorý ako člen rekodifikačnej komisie trestného práva a súčasne ako sudca zhodnotil, že „dohodovacie konanie“ patrí medzi to najlepšie, čo rekodifikácia trestného práva v roku 2005 priniesla.⁴

Pripomeňme si, že podľa dôvodovej správy k návrhu nového Trestného poriadku sa zavedením dohody o vine a treste sledovalo odľahčenie činnosti súdov znížením množstva prejednávanych vecí na hlavnom pojednávaní. Vzhľadom na to, že dohoda o vine a treste nemá obmedzenia ohľadom okruhu trestných činov, následkov, ani osoby páchatel'a, dalo sa očakávať jej prioritné postavenie medzi alternatívnymi riešeniami trestných vecí. Dnes možno konštatovať, že prvotné očakávanie spojené s vyriešením cca 70-80% trestných vecí týmto druhom odklonu sa nenaplnilo. Pozitívnou skutočnosťou však ostáva stúpajúci trend jeho využitia v aplikačnej praxi.

Tabuľka č. 1: Riešenie trestných vecí dohodou o vine a treste v aplikačnej praxi

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
známych páchatel'ov	46 491	51 579	51 029	53 413	53 557	52 010	54 100
skončené na prokuratúre podaním návrhu na DVT	2 916	5 328	6 039	7 100	7 619	8 012	8 458
t.j. %	6,27	10,32	11,83	13,29	14,22	15,40	15,63
schválených súdom	1 833	4 428	5 741	6 856	7 091	6 538	7 056

Prameň: Štatistické ročenky Generálnej prokuratúry SR (www.genpro.gov.sk)

Štatistické ročenky Ministerstva spravodlivosti SR (www.justice.gov.sk)

¹ Táto práca bola podporovaná Agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe Zmluvy č. APVV-0179-12.

² Teoretické problémy i problémy vyskytujúce sa v praxi súvisiace s aplikáciou inštitútu dohody o vine a treste boli riešené viacerými novelami Trestného poriadku, konkrétne zákonom č. 650/2005 Z.z., zákonom č. 5/2009 Z.z., zákonom č. 224/2010 Z.z. a zákonom č. 262/2011 Z.z.

³ Prokejinová, M.: Mimoriadne zníženie trestu v konaní o dohode o vine a treste. Justičná revue, 61, 2009, č.4, s.552-554.

⁴ Samaš, O.: Trestno-procesné dôsledky sú iné; Justičná revue, 64, 2012, č. 3, s. 446-447.

V záujme podpory praktického využívania inštitútu dohody o vine a treste od počiatku vydala Generálna prokuratúra SR záväzný pokyn (IV/1 Gn 5010/05-161), ktorý okrem iného ukladal, aby podriadené prokuratúry polročne zhodnocovali uplatňovanie a realizáciu tohto inštitútu v jednotlivých regiónoch a toto predkladali generálnej prokuratúre. Zhodnotenie malo obsahovať informácie o počte písomných a ústnych výziev prokurátora na začatie konania o dohode o vine a treste, počet žiadostí podaných obvineným (alebo jeho obhajcom), počet vecí, kedy súd po podaní obžaloby žiadal o začatie dohodovacieho konania, počet osôb, u ktorých začalo dohodovacie konanie na základe výzvy prokurátora alebo žiadosti obvineného (jeho obhajcu) alebo z podnetu súdu a počet osôb, u ktorých bola dohoda uzavretá. Súčasne Generálna prokuratúra SR ešte pred účinnosťou nového Trestného poriadku pripravila pre podriadených prokurátorov vzory rozhodnutí ku konaniu o dohode o vine a treste v prípravnom konaní.⁵ Vedľa vydaného záväzného pokynu generálna prokuratúra žiadala pri osobných kontaktoch, na pracovných poradoch a seminároch o aktívny prístup prokurátorov, najmä zasielanie výziev obvineným (ich obhajcom) o začatie konania o dohode o vine a treste v tých trestných veciach, v ktorých skutkové a právne závery nasvedčovali tomu, že na takýto postup sú naplnené zákonné podmienky.

Prokurátori i advokáti reagovali na otázku nižšej využiteľnosti dohody o vine a treste v porovnaní s očakávanou početnosťou vyriešenia trestných vecí práve dohodou o vine a treste.

I. Syrový⁶ (advokát) považuje za dôvod, prečo častejšie nedochádza k uzavretiu dohody o vine a treste skutočnosti, akými sú pracovné zaťaženie prokurátorov a náročnosť konania o dohode o vine a treste. Domnieva sa, že pre mnohých prokurátorov je jednoduchšie podať obžalobu (bez odôvodnenia pri skrátenom vyšetrovaní) a na hlavnom pojednávaní predniesť obžalobu a navrhnúť trest pri priznaní obžalovaného. Rovnako tak sa mu javí správna aj samotná úvaha nad zmýšľaním prokurátora, podľa ktorej ak sa obvinený chcel dohodnúť na vine a treste, tak sa s najväčšou pravdepodobnosťou prizná aj pre súdom v záujme poľahčujúcej okolnosti, čo sa navyše aj praxi potvrdilo. Ďalšou skutočnosťou je absentujúca povinnosť prokurátora odôvodniť svoje rozhodnutie, prečo nedošlo k uzavretiu dohody o vine a treste. Prokurátor „len“ oznámi obvinenému, že nemá záujem konať dohode o vine a treste, pričom svoje rozhodnutie neodôvodňuje. Odôvodnenie pre súd robí prokurátor len vtedy, ak práve on prišiel s iniciatívou na uzavretie dohody a obvinený ju neakceptoval.

J. Prokeš⁷ (prokurátor) vidí aplikačné ťažkosti využiteľnosti dohody v nasledujúcich príčinách: v probléme začatia a realizácii dohodovacieho konania; v administratívnej náročnosti tohto inštitútu; v probléme spojenom s nevýhodnosťou uzavretia dohody o uznaní viny a prijatí trestu pre obvineného v dôsledku mimoriadneho zníženia trestu o viac ako jednu tretinu (1/3) pod dolnú hranicu zákonom stanovenej trestnej sadzby; tak aj v rozdielnosti hodnotiacich kritérií pre určenie primeranosti, spravodlivosti trestu pre prokuratúru a súd.

V nasledujúcom výklade sa v krátkosti dotkneme jednotlivých problémov, ktoré boli predmetom odborných diskusií.

⁵ Magvašiová, A.- Čentéš, J.: Poznatky z aplikácie konania o dohode o vine a treste. In: Zborník príspevkov z celoštátneho seminára s medzinárodnou účasťou konaného dňa 21. apríla 2008 „Rekodifikácia trestného práva- doterajšie poznatky a skúsenosti“, s. 171-178.

⁶ Syrový, I.: Nárok na dohodu o vine a treste. Justičná revue, 60, 2008, č. 12, s. 1712-1715.

⁷ Prokeš, J.: Praktické problémy aplikácie inštitútu dohody o vine a treste, Justičná revue, 63, č. 12, s. 1611-1620.

1) Nárok na dohodu o vine a treste nie je

S poukazom na zákonné ustanovenie § 232 ods. 1 Tr. por., v zmysle ktorého prokurátor môže (*môže ale nemusí, pozn. autora*) začať konanie o dohode o vine a treste, zaznievali z radov obhajcov (advokátov) výhrady, pretože prokurátor nemusí ani pri kumulatívnom splnení podmienok podľa § 232 ods. 1 písm. a) až c) Tr. por.⁸ pristúpiť na rokovanie o dohode o vine a treste. JUDr. Syrový položil otázku, či obvinený má právo, nárok na rokovanie.⁹ V praktickej rovine by to znamenalo, že obvinený by mal právo hovoriť (rokovat') s prokurátorom o obsahu dohody, a ak by nedošlo ku konsenzu, dohoda by sa neuzatvorila.

Prokurátor by mal mať snahu konať o dohode o vine a treste vtedy, ak sú splnené zákonné podmienky a nevylučovať tento postup zo subjektívnych dôvodov. Vhodný návod usmerňujúci prokurátorov pri uzatváraní dohôd predstavuje vyhláška o podmienkach a postupe prokurátora pri konaní o dohode o uznaní viny a prijatí trestu.¹⁰

Prokurátor pri zvažovaní vhodnosti konania o dohode o vine a treste sa riadi svojím vnútorným presvedčením založeným na vyhodnotení trestnej veci podľa stanovených kritérií, kedy berie do úvahy všetky relevantné skutočnosti, najmä *ochotu obvineného spolupracovať pri vyšetrovaní alebo skrátenom vyšetrovaní iných obvinených; minulosť obvineného, najmä jeho skoršie odsúdenie; povahu a závažnosť trestného činu, ktorý je predmetom obvinenia; prejavenu ľútosť a pocit viny obvineného, jeho ochotu dobrovoľne prevziať zodpovednosť za svoje konanie; záujem na rýchlom a primeranom skončení trestnej veci; pravdepodobnosť usvedčenia obvineného v súdnom konaní; pravdepodobný dosah súdneho konania na svedkov; pravdepodobný trest alebo iné dôsledky v prípade, že obvinený bude usvedčený v súdnom konaní; verejný záujem, na základe ktorého by sa prípad mal prejednať v súdnom konaní na základe obžaloby podanej prokurátorom; náklady súdneho konania vrátane nákladov na prípadné odvolacie konanie; potrebu zabrániť oneskorenému skončeniu iných rozpracovaných trestných vecí či dosah na právo poškodeného a ochotu obvineného nahradiť škodu, ktorú spôsobil trestným činom.*

Z uvedeného je zrejmé, že vyhláška na jednej strane poukazuje na vnútorné presvedčenie prokurátora pri zvažovaní vhodnosti konania o vine a treste a na strane druhej menuje kritéria, ktoré má prokurátor brať do úvahy pri svojom rozhodovaní. Kritickú poznámku si zaslúži kritérium, podľa ktorého sa *neodporúča konať o dohode o vine a treste v prípade recidivistov* (osôb viackrát súdne trestaných alebo osôb, ktoré sa dopustili obzvlášť závažnej trestnej činnosti). Kritika sa vzťahuje najmä k tej skutočnosti, že podzákonná norma vylučuje niektoré osoby z ich práva na konanie o dohode o vine a treste. Ďalším problematickým bodom je kritérium, podľa ktorého má prokurátor zvažovať aj svoje *d'alšie kauzy a záujem na ich rýchlom uzavretí*. Nepovažujeme za správne, aby rozhodnutie o osude obvineného bolo podmienené individuálnym pracovným zaťažením toho ktorého prokurátora.

⁸ V zmysle § 232 ods. 1 Tr. por.

- a) Obvinený sa k spáchaniu skutku priznal a uznal vinu
- b) Výsledky vyšetovania (skráteného vyšetovania) dostatočne odôvodňujú záver, že skutok pre ktorý je obvinený stíhaný, je trestným činom a spáchal ho obvinený
- c) Dôkazy nasvedčujú pravdivosti priznania obvineného

⁹ Syrový, I.: Nárok na dohodu o vine a treste. *Justičná revue*, 60,2008, č. 12, s. 1712-1715.

¹⁰ Vyhláška MS SR č. 619/2005 Z.z. o postupe prokurátora pri konaní o dohode o uznaní viny a o prijatí trestu

Rovnako tak obhajca by mal uprednostňovať záujem klienta na vyriešení trestnej veci týmto spôsobom konania pred vlastným finančným ohodnotením.¹¹

2) Začatie a realizácia dohodovacieho konania

Pri začatí konania o dohode o vine a treste môže vzniknúť aplikačný problém súvisiaci s priznaním k spáchaniu skutku a uznaním viny obvineným. Trestný poriadok totiž rozlišuje medzi priznaním sa obvineného pred začatím dohodovacieho konania (teda v úseku časovo ohraničeným vznesením obvinenia a iniciáciou dohodovacieho konania), kedy je priznanie zachytené najčastejšie v zápisnici o výsluchu, a priznaním v rámci dohodovacieho konania (teda v časovom úseku začatia procesu uzatvárania dohody a jej uzavretím), kedy je priznanie obsiahnuté v zápisnici o priebehu konania dohody o vine a treste a v písomnom vyhotovení dohody o uznaní viny a prijatí trestu.

Podľa J. Prokeša z uvedeného vyplýva mimoriadne závažný procesný dôsledok. Priznanie realizované do zápisnice o výsluchu ako predpoklad začatia konania o dohode, bude mať právnu povahu dôkazu obžaloby, a bude mať svoj význam aj v prípade neschválenia dohody a následného pokračovania v trestnom konaní, kým priznanie v dohodovacom konaní bude v zmysle § 333 ods. 4 Tr. por. upotrebitelné iba pre uzavretie dohody a jej následné schválenie súdom. V prípade neschválenia dohody súdom teda nemožno použiť takéto priznanie ako dôkaz.¹²

V praktickej rovine problém nastáva pri nedostatočnom poučení o konaní o dohode o vine a treste obvineného policajtom, ktorý z dôvodu nedostatočných odborných kapacít nedokáže vysvetliť obvinenému právnu povahu inštitútu dohody a hlavne výšku možnej sankcie, ktorá v prípade riadneho procesu obvinenému hrozí. Osobitne tento problém vystupuje do popredia v prípade obvinených z prečinu, kedy nie je dôvod povinnej obhajoby.

V rámci odborných polemík sa diskutovalo aj na tému trestno-procesných dôsledkov neuzavretia dohody o vine a treste v prípravnom konaní po uznaní viny obvineného zo spáchania stíhaného skutku.

M. Deset analyzoval negatívne dôsledky pre obvineného súvisiace s neuzavretím dohody o vine a treste.¹³ Na margo uzavretia, resp. neuzavretia dohody o vine a treste v jednotlivých štádiách trestného konania uvádza: V rámci hlavného pojednávania podľa § 255 ods. 3 Tr. por. má predseda senátu na začiatku hlavného pojednávania zistiť, či prokurátor a obžalovaný nechcú uzavrieť dohodu o vine a treste. Ak sa prokurátor a obvinený vyjadria, že chcú konať o dohode o vine a treste, vráti sa vec prokurátorovi, ak to navrhol prokurátor. Ak prokurátor takéto riešenie nenavrhne, súd hlavné pojednávanie na potrebný čas preruší a umožní prokurátorovi a obžalovanému uzavrieť dohodu o vine a treste. Obdobne postupuje pri predbežnom prejednaní obžaloby.

¹¹ V zmysle § 14 ods. 7 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb „Ak bola súdom schválená dohoda o vine a treste pred podaním obžaloby, patrí obhajcovi okrem odmeny za úkony podľa odsekov 1 a 2 aj odmena vo výške štvornásobku základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby“.

¹² Prokeš, J.: Praktické problémy aplikácie inštitútu dohody o vine a treste, *Justičná revue*, 63, č. 12, s. 1611-1620.

¹³ Deset, M.: Trestno-procesné dôsledky neuzavretia dohody o vine a treste v prípravnom konaní po uznaní viny obvineného zo spáchania stíhaného skutku; *Justičná revue*, 64, 2012, č. 3, s. 441-445.

Formulácia ustanovení § 232 ods. 4 a 5 Tr. por.¹⁴ nás môže priviesť k tomu, že pre obvineného je výhodnejšie sa zúčastniť na konaní o dohode o vine a treste až v rámci predbežného pojednania obžaloby alebo v rámci hlavného pojednávania, pretože ak sa koná o dohode o vine a treste v tejto fáze trestného konania, obžalovaný má istotu, že jeho prípadné uznanie viny zo spáchania skutku nebude môcť byť použité ako dôkaz v ďalšom priebehu konania, ak k dohode o vine nedôjde. V prípravnom konaní má obvinený slabšie postavenie v konaní o dohode o vine a treste, nakoľko ako vyplýva z § 232 ods. 4 a 5 Tr. por. sa úplné alebo čiastočné uznanie viny môže proti nemu použiť ako dôkaz v ďalšom konaní.

Argumentmi svedčiacimi v prospech toho, že nehrozí obava zo zneužitia uznania viny v konaní pred súdom v neprospech obžalovaného, sú v zmysle komplexného výkladu ustanovenia § 232 Tr. por. skutočnosti, že „uznaniu viny“ v rámci dohodovacieho konania predchádza, okrem iného priznanie obvineného k spáchaniu skutku a uznanie viny pred dohodovacím konaním v rámci vykonávania dokazovania v prípravnom konaní to tom, čo bol poučený, napr. aj o práve odmietnuť vypovedať. O. Samaš uvádza, aby nedošlo na hlavnom pojednávaní k vykonávaniu dokazovania ohľadne skutkov uvádzaných v ustanovení § 232 ods. 4 alebo 5 Tr. por. musia byť splnené dve podmienky. Prvou je kladné vyhlásenie obžalovaného o vine (§ 257 ods. 1 písm. c), ods. 4 Tr. por. Druhou podmienkou je, že súd takéto vyhlásenie prijme (§ 257 Tr. por.).¹⁵

3) Mimoriadne zníženie trestu v konaní o dohode o vine a treste

Ďalší aplikačný problém súvisí s mimoriadnym znížením trestu v konaní o dohode o vine a treste, ktorý je spôsobený nejednotným výkladom zákonného ustanovenia § 39 Tr. zák. ohľadom mimoriadneho zníženia trestu.¹⁶ V konaní o dohode o vine a treste možno obvinenému uložiť trest znížený o jednu tretinu (1/3) pod dolnú hranicu trestnej sadzby.¹⁷ V praxi sa však pomerne často stáva, že aj napriek „motivačnej povahe“ dohodovacieho konania je možné pri vykonávaní riadneho súdneho procesu znížiť trest o hodnotu oveľa vyššiu, kedy súd uloží trest v nižšej trestnej sadzbe.¹⁸

Problém spočíva v rozdielnej aplikácii okolností podmieňujúcich možnosť zníženia trestu pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Reštriktívnym výkladom

¹⁴ V zmysle § 232 ods. 4 Tr. por. „ak v rámci konania o dohode o vine a treste obvinený uzná vinu zo spáchania stíhaného skutku v celom rozsahu, ale nedôjde k dohode o treste, prokurátor podá obžalobu, v ktorej uvedie obvineným priznaný skutok, jeho právnu kvalifikáciu, uznanie viny a požiadava súd, aby vykonal hlavné pojednávanie a rozhodol o treste a ďalších výrokoch, ktoré majú podklad vo výroku o vine“. V zmysle § 232 ods. 5 Tr. por. „ak v rámci konania o dohode obvinený uzná vinu len sčasti, podá prokurátor obžalobu, v ktorej uvedie obvineným priznaný skutok, jeho právnu kvalifikáciu a uznanie viny v tomto rozsahu, ako aj skutok a jeho právnu kvalifikáciu, ktorý obvinený nepriznal, a požiadava súd, aby vykonal hlavné pojednávanie v rozsahu, v ktorom obvinený spáchanie skutku nepriznal, a v ďalšom potrebnom rozsahu a aby rozhodol o vine, treste a ďalších výrokoch, ktoré majú podklad vo výroku o vine“.

¹⁵ Samaš, O.: Trestno-procesné dôsledky sú iné; Justičná revue, 64, 2012, č. 3, s. 446-447.

¹⁶ V zmysle § 39 ods. 1 Tr. zák. „ak súd vzhľadom na okolnosti prípadu alebo vzhľadom na pomery páchatel'a má za to, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom bolo pre páchatel'a neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania, možno páchatel'ovi uložiť trest aj pod dolnú hranicu trestu ustanoveného týmto zákonom“.

¹⁷ V zmysle § 39 ods. 4 Tr. zák. „v konaní o dohode o uznaní viny a prijatí trestu môže súd uložiť trest odňatia slobody znížený o jednu tretinu pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby a v prípade trestných činov uvedených v odseku 3 písm. a) trest odňatia slobody nie kratší ako dvadsať rokov“.

¹⁸ Prokeš, J.: Praktické problémy aplikácie inštitútu dohody o vine a treste, Justičná revue, 63, č. 12, s. 1611-1620.

zákonného ustanovenia § 39 Tr. zák. dochádza k záveru, že prokurátor môže uzatvoriť dohodu o uznaní viny a prijatí trestu zníženého „len“ o jednu tretinu (1/3) a kumulatívne nemôže uplatňovať a zohľadňovať pri dohode aj iné okolnosti, s výnimkou okolnosti uvedenej v § 39 ods. 2 písm. d) Tr. zák. Domnievame sa, že takýto výklad zákonného ustanovenia § 39 Tr. zák. nie je správny. Máme za to, že okolnosť podľa § 39 ods. 2 písm. d) Tr. zák. predstavuje samostatný predpoklad mimoriadneho zníženia trestu z titulu konania dohody o vine a treste, čo však nevylučuje kumulatívnu existenciu iného dôvodu mimoriadneho zníženia, napr. zohľadnenia vývojového štádia trestného činu.

M. Prokeiová vo svojom príspevku konštatuje, že v prípade konania dohody o vine a treste sa v praxi znižuje výška trestu na jednu štvrtinu dolnej hranice trestnej sadzby z dôvodu obavy, aby v aplikačnej praxi pri závažných trestných činoch nedochádzalo k ukladaniu príliš nízkych trestov nevyjadrujúcich závažnosť trestného činu.¹⁹

4) Právo poškodeného na náhradu škody

Dohodou o vine a treste sa rozumie dohoda prokurátora a obvineného *a v prípadoch stanovených zákonom aj poškodeného* alebo aj inej oprávnenej osoby o priznaní skutku, uznaní viny a prijatí trestu obvineným a prípadne aj o ďalších výrokoch.

Predmetom odborných polemík bolo aj právo poškodeného na náhradu škody v trestnom konaní, najmä nevyhnutnosť jeho posilnenia v rámci dohodovacieho konania. Podľa M. Rajniča by v súvislosti s kritériom „*dosah na právo poškodeného a ochota obvineného nahradiť škodu, ktorú spôsobil trestným činom*“, mal prokurátor nevyhnutne dôsledne skúmať postoj obvineného k nároku poškodeného na náhradu škody, ktorá mu bola trestným činom spôsobená a snažiť sa, aby obvinený v konaní o dohode o vine a treste sa zaviazal k náhrade tejto škody, prípadne jej časti.²⁰

Z ustanovenia § 232 ods. 3 posledná veta Tr. por. vyplýva, že „*ak nedošlo k dohode o náhrade škody, prokurátor navrhne, aby súd poškodeného odkázal s nárokom na náhradu škody alebo jej časti na občianske súdne konanie alebo na iné konanie*“. Za predpokladu, že si poškodený v prípravnom konaní riadne a včas uplatnil nárok na náhradu škody, o opodstatnenosti ktorého nie sú pochybnosti, sa toto ustanovenie javí ako diskriminačné voči poškodenému, a to najmä vo vzťahu k ustanoveniu § 287 ods. 1 Tr. por. V zmysle cit. ustanovenia „*ak súd odsudzuje obžalovaného pre trestný čin, ktorým spôsobil inému škodu, uvedenú v § 46 ods. 1, uloží mu spravidla v rozsudku, aby ju poškodenému nahradil, ak bol nárok riadne a včas uplatnený. Ak tomu nebráni zákonná prekážka, súd uloží obžalovanému vždy povinnosť nahradiť neuhradenú škodu alebo jej neuhradenú časť, ak jej výška je súčasťou popisu skutku uvedeného vo výroku rozsudku, ktorým bol obžalovaný uznaný za vinného, alebo ak ide o náhradu morálnej škody spôsobenej násilným trestným činom podľa osobitného zákona, ak škoda nebola doposiaľ uhradená*“. Z uvedeného je zrejmý rozpor medzi ustanoveniami § 287 ods. 1 Tr. por., kedy zákon ukladá povinnosť rozhodnúť o náhrade škody a § 232 ods. 3 Tr. por. kde pripúšťa možnosť odkázať poškodeného so svojim nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.

¹⁹ Prokeiová, M.: Mimoriadne zníženie trestu v konaní o dohode o vine a treste. *Justičná revue*, 61, 2009, č.4, s. 552-554.

²⁰ Rajnič, M.: Skutočnosti, ktoré zvažuje prokurátor pri konaní o dohode o vine a treste. *Justičná revue*, 60, 2008, č. 10, s. 1391-1398.

K tomuto názoru sa priklonil aj M. Deset, ktorý má za to, že poškodený má v konaní o dohode o vine a treste slabšie postavenie ako v konaní o zmieri, nakoľko zmier bez súhlasu poškodeného uzavrieť nemožno.²¹ Súčasne je nevyhnutné zdôrazniť, že v konaní o dohode o vine a treste sa rozhoduje o závažnejších trestných činoch a spravidla aj o nároku poškodeného, ktorý má vyšší rozsah ako pri zmieri.

5) Administratívna náročnosť dohodovacieho konania

Procesná a administratívna náročnosť uzatvárania dohody o vine a treste- samotný dohodovací proces je obsahovo zložitý, nakoľko prokurátor musí vyhotoviť okrem zápisnice o úkone a písomnom vyhotovení dohody, i návrh na jej schválenie, obsahujúci formálny návrh rozsudku. Byrokracia spojená s procesom uzatvárania dohody tento proces predlžuje a zbytočné „papierovanie“ zaťažuje prokurátora.

Záver:

Inštitút konania o dohode o vine a treste bol pred ôsmimi rokmi celkom novým inštitútom slovenského trestného konania. Po pochopiteľných počiatočných obavách vyvolaných nedôverou k tomuto inštitútu, neskúsenosťou zainteresovaných subjektov z aplikačnej praxe a absentujúcou judikatúrou, môžeme dnes konštatovať, že konanie o dohode o vine a treste našlo svoje uplatnenie v aplikačnej praxi. V nasledujúcom období môžeme očakávať neustálu snahu o zdokonaľovanie právnej úpravy najmä odstránením výkladových problémov či nedostatkov vyskytujúcich sa v praxi.

²¹ Deset, M.: Trestno-procesné dôsledky neuzavretia dohody o vine a treste v prípravnom konaní po uznaní viny obvineného zo spáchania stíhaného skutku; Justičná revue, 64, 2012, č. 3, s. 441-445.